

EVROPA.

ČECHY.

Vídeň, 20. února. — Roztrpčení českých a jiných slovanských poslanců na říšské radě, s výjimkou vládních nahladů Poláků, nabývá den ode dne většího rozměru a počíná již dostávat výrazu i v tonu, jakým vyjadřují se této poslanci vládě a její pochopení. V pátek byla zasedací síň rakouské říšské rady jevištěm rozčilujících výjevů. Mladoběšský poslanec dr. Vašatý kritisoval jednání vlády případnými slovy a byl podporován všemi svými českými soudruhy. Hlavně poslanec za městský volební okres Slaně—Louny—Kladno, hrabě Václav Kounic, byl uchvácen spravedlivým hněvem a nazval vládní pochopy "nestydatou úřednickou sebrankou." Slova jeho měla za následek ohromný hřmot a zmatek. Jistý poslanec z Istrije líčil, jakým způsobem počíná si místodržitel Gorice, Gradisky, Istrije a Terstu, rytíř Rinaldini, oproti slovanskému obyvatelstvu těchto zemí, a učinil případnou poznámku, že jest to pravý Rinaldo Rinaldini. Nyní teprve dostoupila vřava ve sněmovně svého vrcholu. Předseda marně se dlouho namáhal, aby opět zavládl křid, až sezení muselo být na delší dobu přerušeno, aby rozčillené mysle se utišily. Proslýchá se, že vláda zamýšlí dáti napačeným úředníkům a zvláště místodržitelovi istrijskému zadostiučinění. Bylo by ovšem pro vládu lépe, kdyby hleděla vyšetřiti přednesené stesky a dle možnosti je napravit, místo aby se vinníků zastávala. Takovým způsobem přilévá ustávilně oleje do ohně.

— Z Haliče docházejí zprávy o velkých a zhubných povodních. Městečko Wleprz v okresním hejtmanství vadovickém jest skoro úplně pod vodou. Doprava na haličské příčné dráze jest z části přerušena.

— Ve Lvově zemřel polský skladatel Czerwinski.

Praha, 25. února. — Mezi dělníky ve sklárnách českých panuje hrozná bída. Bruslány, které hnány jsou vodní silou, neměly za minulé, tuhé zimy dostatek vody a proto nemohli býti všichni dělníci zaměstnáni. Při tom placení jsou tito lidé skutečně žebrácky. Dostávají denně 25—30 kr. Továrníci mimo to hanebně porušili smlouvenou sazbu a snížili mzdu o 5—10 procent. Jest zapotřebí velké chladnokrevnosti organizovaných dělníků, by zabránili stávkce, která by v nynější době byla úplně bezvýslednou a vyžádala by si jen těžkých obětí. Odborný spolek dělníků sklářských rozšířil po okresích, kde sklářství má své sídlo, povolání v řetě české a německé, ve kterém líčí se nouzí trpícím pravý stav věcí a v němž se varují, aby nedali se strhnouti k výtržnostem, kteréž by je uvrhli v porobu ještě tužší. Organizace sklářských dělníků statně pokračuje ku předu a lze doufat, že se jí podaří zlomit absolutní libovůli sklářských vývozníků.

— Sluha jedné zdejší přední banky zpronevěřil 50.000 zl. a když viděl, že zločin jeho nutně musí být prozrazen, spáchal samovraždu. Zpronevěřené peníze nalezeny byly z částí v jeho příbytku, z částí byly ukryty na rozličných místech.

RAKOUSKO-UHERSKO

Víděň, 21. února. — Ve skalickém dolu ve Štýrsku vybuchly dnes podzemní plyny, při čemž 15 horníků bylo usmrceno a 20 jiných více méně bylo poraněno.

Děl "Rudolf" u Karlových Varů byl

náhle zaplaven vodou a 6 osob našlo při tom předčasnou smrt.

Častá neštěstí, která v poslední době v Rakousko-Uhersku v dolech se udála, vzbuzují pozornost a nabývá vrchu náhled, že neštěstí ta nezfídka zaviněna jsou zimním ohřevem, se kterým d obývají se poklady z útroby země, při čemž nedbá se bezpečnosti horníků, nýbrž hledí se jen, aby co nejvíce využito bylo jejich práce.

Vídeň, 23. února. — U skladiště střílného prachu na Šmelci zastřelen byl vojínem na stráži stojícím jiný voják, který neopatrně ku budově se přiblížil a volání strážce buď neslyšel, aneb považoval za zbytečné na ně odpovědět. Vojín na stráži dle předpisu vypálil svou pušku a kule zasáhla tak dobře druhého vojáka, že na místě zůstal mrtev.

Pešť, 25. února. — V Oedenburgu zahájen byl sjezd katoříků, k němuž hlavním podnětem jest biskupské jubileum papežovo. Průběh tohoto sjezdu sleduje se s oprávněným napjetím pro agitaci, která na všech stranách Uherska hýbe veřejným míněním a běže se dvěma proudy: proti občanskému sňatku a pro občanský sňatek. Došlé zprávy z Oedenburgu oznamují, že počet účastníků sjezdu jest nad očekávání veliký.

Pešť, 24. února. — Předseda uherského ministerstva dr. Weckerle činí křehovité pokusy, aby přiměl císaře a krále Františka Josefa k návštěvě jeho "věrných" Uher. Jest známo, že císař chová doposud v sobě trpkost oproti Uhrám. Podařilo se dru. Weckerlovi jeho pokusy, jest ještě velmi pochybné.

Generál jízdy a majitel husarského pluku č. 4, svob. pán Edelsheim-Gyulai jest blízce smrti.

— President nejvyššího soudního dvora ve Vídni, Ant. ryt. Schmerling, známý nepřítel českého národa, byl nedávno stížen mrtvicí, což mělo za následek ochromení pravé strany těla a zrátu řeči. Později mohl nemocný znovu několik slov ze sebe vypraviti, souvisle však mluvit nemohl. Nyní oznamuje se z Vídně, že Schmerling jest úplně ochromen.

RUSKO.

Petrohrad, 21. února. — Ve Finsku panují následkem neúrody loňského roku hlad a nemoc. Přes 200.000 osob jest odkázáno na veřejnou dobročinnost. Města a vesnice hemží se žebráky. Asi půl milionu rolníků není s to, aby si opatřili nejnnutnější životní potřeby a musili zabít a snísti většinu svých domácích zvířat. Tyfus uchvacuje denně ta osob.

Petrohrad, 23. února. Úředně se sděluje, že v měsíci lednu oznámeno bylo 973 nových případů onemocnění cholehou a 369 úmrtí touto nákazou.

— Nejnovější projevy německých nepřátelů, kteří žádají, aby v tom případě, že by Spoj. Státy připojily si Havaj, Německo vystoupilo se svými nároky na ochranu panství nad ostrovy Samojskými a nad souostrovím Tonga, přiměly přední ruský list "Novoje Vremja", že pojednává o přirozeném přátelství mezi Ruskem a Spoj. Státy a jest Američanům radou, aby nenechali si líbiti žádný přehmaty Německa. Jako nejlepší prostředek proti podobným přehmatům se zabezpečiti odporuje "Novoje Vremja" Spoj. Státům, aby uzavřely spolek na výboj i odboj s Francií a Ruskem.

Paříž, 23. února. — Dnes sestoupila se mezinárodní smířčí komise, která má rozhodnouti spor o moře Behringovo. Dnešní schůzce měla ráz úplně formální.

Americké zájmy zastupovány jsou v komisi soudcem Harlanem, J. T. Willamsem, E. J. Phelpssem a senátorem Morganem; státní tajemník Foster přibude teprve později, poněvadž teprve v sobotu vydá se na cestu z New Yorku. Hlavní zástupce Kanady jest sir Chas. Tupper a hlavním zástupcem Anglie sir George Baden-Powell.

— Všechny radikální časopisy vyjadřují svou nelibost nad tím, že Jules Ferry zvolen byl presidentem senátu. Též konservativní listy prohlašují volbu tuto za na nejvyšší nevhodnou. Jen časopisy umírněně republikánské jí schvalují.

ANGLIE.

Sdružení majitelů přádeln na bavlnu usneslo se na shromáždění, které dnes v Manchesteru bylo obdržáno, aby pevně bylo hájeno snížení mzdy o 5 procent. To zavínulo, jak známo, stávku, která trvá již po celou zimu. Majitelé prohlásili ostatně, že příštího čtvrtka přijmou zástupce dělníků, aby vyložili jim příčiny, proč tak křehovité drží se svých původních podmínek.

V dnešním sezení dolní sněmovny prohlásil tajemník admirality, Schutleworth, že velitel anglického loďstva v severoamerických vodách účastní se námořní parády, která na počest Kolumbovu obdržána bude v přístavu newyorském. Admiralty uvažuje nyní majli ještě jiné loďi tam býti poslány.

Londýn, 23. února. — Mezi průvodčími hawajské princezny Kaiulani nalézá se Theophilus Daves se svou ženou a dcerou. Davies jest nejvíce vynikajícím anglickým obchodníkem, který s hawajskými ostrovy ve spojení stojí a považuje se za horlivého zastávce anglických zájmů na Havaji. Princezna za svého pobytu v Anglii byla pod jeho ochranou a Davies jest spřátelen s její příbuznými škotskými i hawajskými. Když novinářský dopisovatel k němu se dostavil, tážal se jej zvědavě na nejnovější zprávy z Ameriky. Tvrdil, že na svou žádost zaslanou komisařům prozatímní vlády, by odložena byla všechna vyjednávání až princezna Kaiulani přibude do Spoj. Států, nedostal žádné odpovědi. Obává prý se, že komisaři před příchodem princezny všechno o překot budou chtít dokončiti. Jest přesvědčen, že by trůn princezny byl zachován, kdyby Američané mohli spatřiti toto hodné, křesťanské děvče. Nesmazatelnou hanbou by bylo, kdyby bez vyslechnutí ji odstranili. S Thurstonem a ostatními komisaři jest Davies dobře znám, poněvadž po léta byl usedlý na Havaji. On a jeho manželka jsou spřáteleni s rodiči princezny Kaiulani, a když Thurston princeznu do Anglie poslal, prohlásil Davies, že jest ochoten převzít nad ní poručnictví. Princezna žila u něho, jako by vlastní dcerou jeho byla.

Dopisovatel popisuje princeznu, že jest to dívka stepilého vzrůstu a tahy jejího obličejě že prozrazují chytrost a zamyšlení, jak obyčejně u dívek jejího stáří se jeví. Má kaštanový vlas a tahy jejího obličejě jeví jen slabé známky malajského plemene. Při rozmluvě byla trochu rozčillena. Právila, že nemá ničeho dodatí ku prohlášení, jež k americkému národu vydala a vyjádřila svůj dík za to, že prohlášení její americkým časopisům bylo k uveřejnění podáno. Nemá určitých plánů a ve všem poddá se vedení svého poručníka, pana Davlese. Má v úmyslu po dvouletém pobytu v New Yorku jíti do Bostonu, kde zůstane až do té doby, kdy Cleveland nastolen bude za presidenta.

Potom odebere se do Washingtonu a asi osobně svou žádost mu přednese. Mimo přátele a příbuzných p. Davlese nemá žádných přátel v Americe. S jistou úzkostí vyjádřila naději, že snad se jí podaří, získati si sympatií amerického národa. Rozhodným, hnevivým tonem pravila: Nenabližím, proč měla bych beze všeho oloupena býti o uznaná práva, ježto nedopustila jsem se žádné chyby a nebyla mně poskytnuta příležitost, abych se hájila. Nežádám nic jiného než práva, abych se mohla hájiti, což americký národ každému dovoluje, než rozsudek nad ním se vyřkne. Nevím o celé záležitosti zcela nic jiného, než co jsem četla v časopisech. Nedošlo mně žádné úřední oznámení.

Na otázku dopisovatelovu, co soudí o poselství presidenta Harrisona, v němž přimlouvá se, aby Havaj připojena byla ke Spoj. Státům, prohlásila princezna, že o tom předmětu se nechce šfítí. Též nechtěla dáti žádné odpovědi na otázku, spokojí-li se v případu připojení Havaje ke Spoj. Státům přiměřenou penzí aneb jiným odškodněním. Na dopisovatele činila celá rozmluva dojem, jakoby princezna považovala věc svou za ztracenou a byla přesvědčena, že americká vláda jest odhodlána, připojení Havaje provésti. Dále zdálo se mu nepochybným, že princezna řídí se radou svého poručníka.

V odpověď na ostatní otázky prohlásila princezna, že jednání královny nijak neschvaluje, obzvláště pokud týče se zákonů, které královna podepsala a jež vzbouření zavínuly. Princezna pravila, že nechce, aby Havaj byla podřízena nějakému ochrannému panství. Amerika a Havaj byly vždycky vřelými přáteli. Princezna neviděla ve své vlasti nikdy anglických úředníků a nevěří, že by Anglie do hawajských záležitostí chtěla se místiti. Na otázku, vrátí-li se po své návštěvě v Americe do Anglie, odvětila: Jistě, setkám-li se s příznivým výsledkem. Příštího roku budu plnoletou a provedu potom svůj původní plán; navštívím totiž královnu Viktorii a presidenta Spoj. Států a odebětu se potom na hawajské ostrovy, abych zaujala postavení, které mně přísluší. Právila, že líbí se jí plán, který učinil Davies prozatímní vládě na Havaji, aby totiž po tři roky vládlo nynější vladařstvo a potom aby ona prohlášena byla za královnu.

Po slovech těch omlouvala se princezna, že musí činiti přípravy k cestě do Ameriky a nemůže tedy v rozmluvě pokračovati. Na rozloučenou pravila slavnostním hlasem:

Přeju si, abych pro svůj lid učiniti mohla vše, co v mé moci bude, a abych mu byla důstojnou a spolehlivou vůdkyní. Nechej nic jiného, než plniti svou povinnost k Havaji.

Londýn, 23. února. — Z Belfastu se oznamuje, že Oranžisté v sev. Irsku číns přípravy, aby násilně postavili se na odpor parlamentu, který by byl zřízen dle předlohy Gladstonovy. Byla učiněna opatření, aby veškerí irští odpůrci samosprávy vyzdvihli si své úspory z poštovních spořitelen a nakoupili za ně zbraní, kterých by bylo užito, až by se zameziti mělo, aby irská home rule v Ulsteru byla zavedena. Rozčillení mezi obyvatelstvem jest prý ohromné a mnozí z nich prohlašují, že v případě, že by přijata byla předloha irské samosprávy, nutně vypuknouti musila občanská válka.

Zprávy o nespokojenosti Oranžistů mohou sice míti trohu pravdy do sebe, avšak dlužno je přece přijímati s velkou opatrností, poněvadž jest jisto, že